

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-05-13

Ärendenummer
NV-26-004691

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över slutbetänkandet En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125) LI2026/00074

Sammanfattning

Naturvårdsverket ställer sig i huvudsak positivt till utredningens förslag och bedömer att betänkandet utgör ett viktigt steg mot ett mer sammanhållet och ändamålsenligt regelverk för viltförvaltningen. Myndigheten tillstyrker de flesta av de föreslagna förändringarna, men lämnar även ett antal förslag till justeringar, förtydliganden och kompletteringar i syfte att stärka regelverkets tillämpbarhet, rättssäkerhet och långsiktiga framtida användbarhet.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Övergripande synpunkter

Naturvårdsverket är nationell viltmyndighet med ansvar för att utveckla en kunskapsbaserad, transparent och hållbar viltförvaltning. En väl fungerande viltförvaltning förutsätter en tydlig och ändamålsenlig lagstiftning. Mot denna bakgrund välkomnar Naturvårdsverket utredningens ambition att samla, förenkla och förtydliga regelverket för viltförvaltningen.

En ny viltförvaltningslagstiftning utgör en viktig grund för den fortsatta utvecklingen av viltförvaltningen och skapar bättre förutsättningar för såväl oss som nationell viltmyndighet som för andra aktörer inom viltförvaltningen.

Naturvårdsverket tillstyrker utredningens förslag om ett samlat synsätt på viltförvaltningen genom att ersätta begreppen jakt och viltvård med det gemensamma begreppet viltförvaltning samt genom att ange syfte och innehåll. Vi ser det som ändamålsenligt att lämna begreppen jakt och viltvård till förmån för viltförvaltning. Det föreslagna syftet och definitionen fångar på ett tydligt sätt såväl de åtgärder som de processer som ingår. Naturvårdsverket välkomnar särskilt att inventering och övervakning av vilt tydligt inkluderas som centrala delar av viltförvaltningen, eftersom det är en grundförutsättning för att systemet ska fungera väl.

1.1 Förslag till viltförvaltningslag

2 kap. 6 § Utfodring av vilt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget men bedömer att 2 kap. 6 § viltförvaltningslagen bör kompletteras med en möjlighet för länsstyrelserna att besluta om förbud mot, eller villkor för, utfodring av vilt som inte hålls i hägn när det behövs för att förebygga eller minska skador på biologisk mångfald.

1.6 Förslag till viltförvaltningsförordning

16 kap. 2 § Övrigt i förordning, Yttrande om jakt från Havs- och vattenmyndigheten

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget med nedan föreslagen justering.

Formuleringen ”jakt på viltarter som lever i hav eller vatten enligt denna förordning” bedöms vara alltför vag, då den kan omfatta exempelvis bäver, utter och sjöfåglar. Om Havs- och vattenmyndigheten ska yttra sig även i ärenden som rör dessa arter finns en risk för ökad handläggningstid i ärenden där myndigheten har ett mycket begränsat ansvarsområde.

Naturvårdsverket föreslår därför att bestämmelsen i stället avgränsas till att omfatta säl.

Naturvårdsverkets förslag till lydelse av paragrafen är följande:

Innan Naturvårdsverket fattar beslut om jakt på säl ska myndigheten låta Havs- och vattenmyndigheten yttra sig.

Redaktionella synpunkter

Den föreslagna bestämmelsen i 4 kap. 6 § viltförvaltningslagen innehåller en ofullständig mening.

5.5 Avlivning

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget. Vi noterar dock att det av 14 b § förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter följer att patroner som är laddade med blyhagel inte får användas vid skytte som inte är jakt. Eftersom avlivning, som enligt utredningen avser att döda vilt i vissa specifika situationer, inte ska räknas som jakt, medför detta att blyhagelförbudet blir tillämpligt även i dessa fall.

Eventuellt kan det hanteras genom ändringar i förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.

Vidare noterar vi att det av 6 kap. 8 § viltförvaltningsförordningen framgår att:

”Vid *dödande* av vilt som har fångats med fångstredskap gäller inte bestämmelserna om jaktmedel.”

Som en konsekvens av den föreslagna definitionen används alltså inte längre begreppet avlivning när det gäller dödande av fällfångat vilt. Det är dock värt att notera att även i vapenlagstiftningen används ”avlivning” (2 kap. 5, 5 a, 5 b §§ vapenförordningen) och att avlivning i detta sammanhang utgör ett annat ändamål än jakt. Dödande av fällfångat vilt räknas således som avlivning i vapenlagstiftningen.

5.8.1 Allmän jakt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget med tillägget att även geografiskt område behöver vara/bör vara ett kriterium som behöver beaktas vid genomförande av allmän jakt.

5.8.2 Populationsreglerande jakt

Naturvårdsverket avstyrker förslaget eftersom begreppet populationsreglerande jakt är för snävt begrepp i sammanhanget och inte ändamålsenligt för alla de typer av jakt som kan avses. Avgörande bör i stället vara att jaktuttaget bestäms av en fastställd kvot som reglerar uttaget. En sådan kvot kan ha olika syften, exempelvis att reglera populationens storlek eller att möjliggöra jakt och samtidigt säkerställa att den inte hotar populationens långsiktiga bevarande.

Det finns exempelvis ett flertal fågelarter som minskar utan att jakten bedöms vara orsaken. För dessa arter kan allmän jakt vara svår att motivera utifrån fågeldirektivet¹ eftersom det saknas en övre gräns för det jaktliga uttaget för allmän jakt. Genom att vid behov kunna införa kvotjakt på dessa arter säkerställs möjlighet att jaga ur ett EU-perspektiv eftersom uttaget därmed är reglerat. Att införa populationsbegränsande jakt för att möjliggöra att en kvot sätts för jakt på vissa fågelarter vore inte lämpligt och det är heller inte fråga om skyddsjakt vilket i nuvarande förslag är den andra möjliga jaktformen som medger att myndigheter sätter kvoter.

Naturvårdsverket förordar därför att begreppet populationsreglerande jakt genomgående ersätts med *kvotjakt* i utredningens förslag.

Kvotjakt ska i viltförvaltningslagen avse jakt efter särskilt beslut som innebär en fastställd kvot under en angiven period och område. Kvotjakt kan syfta till att reglera viltpopulationens storlek och sammansättning och möjliggöra att viltet används som resurs och samtidigt säkerställa att det jaktliga uttaget är långsiktigt hållbart.

5.12.2 Fågelart som tillfälligt förekommer naturligt i landet

Naturvårdsverket tillstyrker men föreslår att ordet ”vilda” sätts före fågelarter. Skälet till detta är att såväl fågeldirektivet som artskyddsförordningen anger att bestämmelserna avser vilda fåglar.

5.12.3 Främmande viltart

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget men vill lyfta att det finns exempel på arter som introducerats indirekt, som mårhund och vitsvanshjort. Definitionen bör utformas så att den tydligt inbegriper sådana arter.

Förslag till ny viltförvaltningslag; 6 kap 4 § 3 punkten: Naturvårdsverket föreslår att skrivningen ändras så att beslut om jakt på främmande viltart kan tas utan att det ska behöva utredas om det finns risker med förekomsten. Ett krav på att utreda skaderisker kommer att innebära en tidsfördröjning som kan bli betydande om det inte finns information om hur arten kan påverka sin miljö, särskilt om det rör arter som kommer från andra ekosystem. Beslut bör kunna motiveras med ett behov att förhindra etablering i svensk natur. Erfarenheter visar på vikten av att sådana insatser kan göras så snabbt som möjligt. Motsvarande föreslås gälla för punkten 4 i samma paragraf.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet).

5.12.4 Unionsrättsligt skyddade viltarter

Naturvårdsverket avstyrker förslaget eftersom den föreslagna indelningen av arter framstår som otydlig och svår att motivera ur ett unionsrättsligt perspektiv. De två sista punkterna innehåller båda arter som är markerade som N, n respektive F i bilaga 1 till artskyddsförordningen, och skillnaden mellan punkterna är därmed oklar. Det är svårt att se vilken rättslig eller systematisk funktion denna uppdelning fyller.

Naturvårdsverket anser att en mer ändamålsenlig indelning vore att skilja mellan N-arter å ena sidan och F-arter å den andra, eftersom det unionsrättsliga regelverket skiljer sig väsentligt mellan dessa kategorier. En sådan struktur skulle tydliggöra att N-arterna omfattas av ett strikt skydd enligt EU-rätten. Syftet bör vara att klargöra vad som gäller enligt unionsrätten, oavsett om Sverige valt att ge vissa arter ett starkare skydd nationellt.

När det gäller definitionen i den första punkten anser Naturvårdsverket att begreppet fågelarter bör preciseras till vilda fågelarter, eftersom både fågeldirektivet och artskyddsförordningen anger att bestämmelserna avser vilda fåglar.

5.13 Miniminivå

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget, men noterar att eftersom arter anges på lagnivå kommer det krävas lagändringar om systemet med miniminivåer i framtiden ska användas för andra än de uppräknade arterna. Se även 6.3.

5.14 Gynnsam bevarandestatus för en viltart

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget. Samtidigt vill Naturvårdsverket uppmärksamma att begreppet gynnsam bevarandestatus inte används för fåglar i EU:s fågeldirektiv eller i artskyddsförordningen. Där används begreppet tillfredsställande nivå för fåglar. Dessutom bedöms inte fåglars status som för arterna i art- och habitatdirektivet. Fåglarna bedöms endast som säkrade eller inte och hur deras populationstrend utvecklats.

Samtidigt har EU-domstolen fastslagit att liknande begrepp mellan fågel- och art- och habitatdirektivet ska tolkas lika. (se EU-domstolens avgörande i mål nr C-217/19 p. 84 och MÖD:s avgörande i mål nr M 4863–25) vilket bedöms ge utrymme för att även fortsättningsvis använda gynnsam bevarandestatus för fåglar i en ny viltförvaltningslagstiftning i likhet med användningen av begreppet i nuvarande jaktlagstiftning i syfte att förenkla för den enskilde medborgaren. Detta är också i linje med EU-kommissionens nyligen publicerade vägledning om fågeldirektivet (avsnitt 2.2 p. 12).

6.3 Rovdjursförvaltningsområden och miniminivåer för vissa stora rovdjur

Naturvårdsverket avstyrker förslaget i sin nuvarande utformning. Myndigheten ställer sig positivt till att kopplingen till det nationella referensvärdet förtydligas i bestämmelsen. Hänvisningen till de nationella målen är dock oprecis. Ett alternativ för att underlätta framtida miniminivåprocesser är att ange att miniminivån ska fastställas utifrån vad som är nödvändigt för att uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus för respektive art. Det är tydligare än att hänvisa till de nationella målen, som bland annat uttrycks i prop. 2012/13:191. Ett annat alternativ kan vara att ange att miniminivån ska fastställas med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden i enlighet med det nationella referensvärdet i fråga om populationsstorlek för gynnsam

bevarandestatus för respektive art. Se även synpunkt under 5.13, angående definition av miniminivåer.

7.4 Jaktledare

Naturvårdsverket tillstyrker delvis förslaget. Vi delar bedömningen att systemet med jaktledare för viss jakt är ändamålsenligt, men ser inte att förslaget når hela vägen fram vad gäller tydlighet och rättssäkerhet. Jaktledaren kan bidra till en väl organiserad jakt, särskilt när det handlar om jakt på stora rovdjur, och har betydelse för möjligheterna att genomföra jakten under kontrollerade förhållanden (se exempelvis HFD 2016 ref. 89). Dock ser vi svårigheter med att jaktledaren inte har något formellt mandat och att det inte kan ställas krav på att de övriga jaktdeltagarna följer dennes anvisningar (i prop. 1986/87:58 diskuterades möjligheten att införa böter för den som underlåter att följa en jaktledares anvisningar, något som Lagrådet avstyrkte). Vidare kan detta skapa oklarheter vad gäller ansvarsfrågor, mellan jaktledare och jaktdeltagare.

7.5 Reglering om förvaltning av älg och kronhjort

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget och vill framhålla vikten av att det är möjligt för länsstyrelsen att registrera kronhjortsskötselområden över länsgränser på samma sätt som för älgskötselområden. Detta är inte möjligt enligt nu gällande författning vilket orsakar problem för viltförvaltningen som ofta vill ha samma område registrerat för både älg och kronhjort.

Vidare vill Naturvårdsverket framhålla att Naturvårdsverket även fortsättningsvis behöver ha bemyndigande för att meddela föreskrifter om länsstyrelsens prövning i ärenden som bland annat avser registrering av älgjaktområden. Jfr 7 § 4 jaktförordningen. Naturvårdsverket har nyttjat bemyndigandet i NFS 2011:7. Vi noterar att bemyndigandet inte har förts över till föreslagna 2 kap. 16 § viltförvaltningsförordningen.

7.6 Jaktmedel, hjälpmedel och jaktmetoder

Naturvårdsverket tillstyrker förslagen.

Vad gäller förslaget att ange att det är den som importerar ett fångstredskap som ska fullgöra anmälningsskyldigheten noterar vi dock följande. Kravet på anmälan riktar sig inte till användaren (den som jagar med fångstredskapet) och att anmälan faktiskt gjorts är inte heller, som vi uppfattar det, en förutsättning för att redskapet ska få användas vid jakt. Det är dock en förutsättning för att Naturvårdsverket ska kunna bedöma om prövning faktiskt skett i ett annat land och om fångstredskapet uppnår en djurskydds- och säkerhetsnivå likvärdig den svenska. Ett fångstredskap behöver inte importeras för att bli tillgängligt för jakt i Sverige, det kan även tillverkas av jägaren själv eller av någon annan. Mot bakgrund av detta bedömer vi att det finns anledning att låta anmälningsskyldigheten även omfatta den som använder eller tillverkar redskapet i Sverige, om det inte redan har anmälts. Vidare bör fullgjord anmälan vara en förutsättning för att redskapet ska få användas.

8.4.1 Ytterligare regionalisering av beslut om skyddsjakt

Naturvårdsverket tillstyrker delvis förslaget men anser att länsstyrelserna, efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada, även bör ges möjlighet att besluta om skyddsjakt på säl.

Länsstyrelserna är den myndighet som har störst kunskap om de regionala förutsättningarna avseende säl och skador på fiske. Naturvårdsverket föreslår därför att "förutom säl" tas bort i 4 kap. 2 § viltförvaltningsförordningen.

Om en sådan ändring genomförs behöver också 4 § justeras då det, inom länen, inte längre är Naturvårdsverket som fattar beslut om skydds jakt på säl efter ansökan från den som riskerar drabbas av skada.

Naturvårdsverket bedömer att myndigheten fortsatt bör ha möjlighet att fatta beslut om skydds jakt på eget initiativ för vikare, då Naturvårdsverket inte föreslås kunna besluta om jakt motsvarande dagens licensjakt för denna art. Vad gäller möjlighet till reglering av vikarepopulationen kan det framöver övervägas om annan jakt utöver skydds jakt bör införas även för denna art, förutsatt att det inte försvårar att uppnå gynnsam bevarandestatus. En sådan jakt kan i så fall införas under en provoperiod, på samma sätt som tidigare gjordes med de andra sälarterna.

Slutligen föreslår Naturvårdsverket att myndigheten ges möjlighet att fatta beslut om all skydds jakt i svensk ekonomisk zon för att säkerställa att skydds jakt kan bedrivas även i områden som ligger utanför länsgränserna. Nedan ges förslag på hur dessa paragrafer skulle kunna justeras för att uppnå denna förändring.

4 kap.

2 § Länsstyrelsen får efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada besluta om skydds jakt på unionsrättsligt skyddade viltarter, ~~förutom sälar~~, om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för artens population i dess naturliga utbredningsområde

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,

2. av hänsyn till flygsäkerheten, eller

3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

beslut som avses i första stycket får även avse rätt att göra ingrepp i vilts bon eller förstöra vilda fåglars ägg.

3 § Länsstyrelsen får när det gäller stora rovdjur *och sälar* besluta om skydds jakt enligt 2 § även

1. om någon skada inte har inträffat om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, eller

2. *vad gäller stora rovdjur*, på eget initiativ.

I beslut om skydds jakt på stora rovdjur *och sälar* enligt 2 § får länsstyrelsen medge att jakten genomförs på annans jaktområde.

4 § Naturvårdsverket får ~~efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada~~ eller på eget initiativ besluta om skydds jakt på vikare om kriterierna i 2 § är uppfyllda.

Naturvårdsverket får, *när det gäller svensk ekonomisk zon*, efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ besluta om skydds jakt på gråsäl, knobbsäl eller vikare om kriterierna i 2 § är uppfyllda.

Naturvårdsverket får besluta om sådan skyddsjakt även om någon skada inte har inträffat om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå. I beslut om skyddsjakt på sälar får Naturvårdsverket medge att jakten genomförs på någon annans jaktområde.

När Naturvårdsverket fattar ett beslut om skyddsjakt på sälar får myndigheten bestämma om provtagning av dödat vilt för forskning, miljöövervakning eller viltövervakning och att de delar som behövs för provtagning tillfaller staten.

De ändringar som Naturvårdsverket föreslår ligger i linje såväl med Naturvårdsverkets förslag om regionaliserad sälförvaltning i regeringsuppdraget ”Att bättre integrera förvaltning av predatorerna säl och skarv i havsmiljöarbetet” (NV-25-002592) som med utredningens förslag om att länsstyrelsen får fatta beslut om jakt på säl av Naturvårdsskäl (se kapitel 7.10).

Naturvårdsverket anser att det bör åligga Havs- och vattenmyndigheten att fortlöpande bedöma om möjligheten till skyddsjakt på sälar försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för någon av arternas populationer i deras naturliga utbredningsområden eller annars används i för stor omfattning och att om så är fallet anmäla detta till regeringen. Detta förutsätter att länsstyrelserna och Naturvårdsverket har en skyldighet att till Havs- och vattenmyndigheten rapportera uppgifter om de beslut om jakt på säl som de fattat och om de uppgifter om jaktresultat som myndigheterna tagit emot efter besluten om jakt.

Se även nedan, 8.7 om anmälan av jaktresultat och 8.12 om skyddsjakt på säl av naturvårdsskäl.

8.7 Anmälan av jaktresultat m.m.

Naturvårdsverket tillstyrker i huvudsak förslaget. Avseende jakt på säl har Naturvårdsverket utvecklat möjligheter att anmäla jaktresultat vid säljakt till Jägarregistret. Det möjliggör anmälan i enlighet med utredningens förslag. Dock kräver anmälan tillgång till dator eller telefon samt möjlighet till digital identifiering. För jägare som saknar dessa möjligheter kvarstår möjligheten att anmäla jaktresultat till Naturvårdsverkets kundtjänst vilken endast är öppen under vardagar. Den föreslagna ändringen skulle medföra att dessa jägares jakt begränsas jämfört med andra jägare. Naturvårdsverket föreslår därför att den tidigare regeln i 5 c § jaktförordningen, ”ska anmäla detta till Naturvårdsverket utan dröjsmål och senast närmaste vardag efter att sälen fälldes”, kvarstår.

Mot bakgrund av Naturvårdsverkets förslag att länsstyrelsen ska ges möjlighet att besluta om skyddsjakt på säl efter ansökan (se 8.4.1), bedömer myndigheten att det föreslagna regelverket om rapportering av jaktresultat bör justeras. Regelverket bör utformas så att den beslutande myndigheten i det enskilda fallet kan ange till vilken myndighet rapportering ska ske.

Naturvårdsverket vill därför ge ett alternativt förslag till den del som avser säl i förslaget (5 kap. 10 § viltförvaltningsförordningen).

”Den som vid populationsreglerande jakt eller skyddsjakt har dödat eller påskjutit gråsäl, knobbsäl eller vikare ska ansvara för att detta anmäls *på det sätt som den myndighet som beslutat om jakten anger* utan dröjsmål och senast närmsta vardag efter att sälen fälldes”.

8.9 Användning av hund vid jakt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget men vill i sammanhanget påpeka att bestämmelsen om att hund ska medföras vid viss fågeljakt saknar undantagsbestämmelse. Vid viss skydds jakt kan det vara obehövt eller vanskligt att medföra hund.

8.11 Forskningsjakt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget men vill förtydliga följande. Enligt 31 § första stycket 1 jaktförordningen kan beslut om jakt meddelas för utbildning utan att det är fråga om forskning och därmed att jakten skulle ha ett vetenskapligt syfte. Naturvårdsverket bedömer att jakt i rent utbildningssyfte behöver finnas kvar exempelvis för att genomföra utbildning för jakt och provtagning av säl. Så som förslaget är utformat är det oklart om jakt i rent utbildningssyfte kan meddelas med stöd av den föreslagna bestämmelsen (11 kap. 1 § viltförvaltningsförordningen).

8.12 Jakt av naturvårdsskäl

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget med tillägget att det även bör finnas möjlighet att besluta om denna typ av jakt i svensk ekonomisk zon, dvs utanför länsgränserna. Sådan jakt bör beslutas av Naturvårdsverket.

Vi bedömer att beslut om jakt för att skydda eller bevara vilda djur, växter eller livsmiljöer endast ska fattas på länsstyrelsens eller Naturvårdsverkets eget initiativ. Vi ser inga övertygande skäl för att det ska vara möjligt för annan att ansöka om sådan jakt. I dessa ärenden finns det inte någon enskild som riskerar att drabbas av skada och det är därmed svårt att avgränsa vilka som skulle kunna ansöka. Att Naturvårdsverket och länsstyrelserna kan fatta beslut på eget initiativ ger dock möjlighet att ta nödvändiga beslut baserat på de uppgifter om behov av skydds jakt som dessa myndigheter fått kännedom om.

Vad gäller jakt för återinplantering eller återinförande av en viltart eller för den uppfödning som krävs för detta ser vi dock att det är rimligare att hantera utifrån en ansökan, som exempelvis kan komma från ett bevarandeprojekt.

Av den föreslagna viltförvaltningslagen framgår att i svensk ekonomisk zon får endast jakt på sälar bedrivas. Det kan inte uteslutas förekomst av ägg från vilda fåglar i den ekonomiska zonen, även om denna i princip är helt fri från land, det bör därför förtydligas att beslut om jakt i ekonomisk zon inte får avse insamling av vilda fåglars ägg. En enklare lösning vore att helt stryka förtydligandet om att beslut om jakt får avse insamling av vilda fåglars ägg då detta ändå får anses följa av definitionen av jakt, ”till jakt räknas också att göra ingrepp i viltets bon och att ta eller förstöra fåglars ägg”.

8.13 Utsättning av vilt

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget med ett tillägg. I föreslagna 11 kap. 5 § viltförvaltningsförordningen anges att Naturvårdsverket får besluta om utsättning efter ansökan. Verket anser att sådana beslut även bör kunna fattas på myndighetens eget initiativ.

10. Sanktionsväxling

Naturvårdsverket tillstyrker förslagen om sanktionsavgifter. Vi delar bedömningen att detta kan medföra behov av att stärka eller förändra tillsynen inom viltförvaltningen.

Vad gäller verkställighet (10.5.8) noterar vi att sedan den 1 september 2022 får en förvaltningsmyndighets beslut som innefattar betalningsskyldighet och är överklagbart verkställas enligt utsökningsbalken när det fått laga kraft (se 3 kap. 1 § första stycket 6 a samt 3 kap. 20 § utsökningsbalken).

Naturvårdsverket anser mot denna bakgrund att den föreslagna bestämmelsen i viltförvaltningslagen om verkställighet är överflödigt (9 kap. 6 §).

12. Ett kompletterande sekretesskydd

Naturvårdsverket tillstyrker utredningens förslag om kompletterande sekretessbestämmelser.

Naturvårdsverket anser dock att förslagen inte i tillräcklig mån tillgodoser behovet av utökat sekretesskydd för uppgifter som kan leda till att vapen, ammunition etc. kommer till brottslig användning, bland annat för att författningsförslaget utgörs av en uttömmande katalog av register. När det tillkommer nya register kommer bestämmelsen därför behöva justeras. Därtill omfattas inte uppgifter i ärendehandläggande flöden, dvs. när uppgifter om t.ex. jägare återfinns i ärenden hos myndigheten men inte kommer från något register. Det finns således en risk att den föreslagna utformningen inte kommer att leda till det resultat som anges i utredningen.

Därutöver är det Naturvårdsverkets uppfattning att sekretessen i 18 kap. 16 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, är begränsad till att gälla hos respektive namngiven myndighet för uppgifter hänförliga till de register de själva för. Detta genom att det anges att sekretessen gäller *hos* de angivna myndigheterna för de uppgifter som anges i respektive punkt.

Naturvårdsverket uppfattar också att bestämmelsen genom denna utformning är uttömmande. För att sekretessen ska följa med en uppgift som lämnas vidare till en annan myndighet krävs att det finns en bestämmelse om överföring av sekretess. Förutom bestämmelser som avser tillsyn (11 kap. 1 § OSL) samt direktåtkomst (11 kap. 4 § OSL) saknas det enligt Naturvårdsverket sådana bestämmelser om överföring av sekretess som skulle innebära att uppgifterna i registren får ett sekretesskydd hos andra myndigheter i ärenden som inte gäller tillsyn och där uppgifterna inte lämnas vidare genom direktåtkomst.

Naturvårdsverket delar därför inte utredningens slutsats att sekretessen alltid följer med uppgifterna genom att det anförs att uppgiften hänför sig till ett angivet register (jfr. s. 331 i utredningen).

Naturvårdsverket har i ett tidigare regeringsuppdrag (NV-03948-22) utrett behovet av ändringar i OSL och lämnat flera författningsförslag, bland annat inrättandet av en primär sekretessbestämmelse för jägaruppgifter m.m. Myndigheten konstaterar att flera av dessa inte tagits omhand inom ramen för utredningen. Naturvårdsverket anser att de behov som förts fram kvarstår och hänvisar till vad myndigheten anförde i redovisningen.

13.1 Ikraftträdande

Naturvårdsverket avstyrker förslaget. Myndighetens gällande föreskrifter kommer att påverkas av att de nuvarande bemyndigandena upphävs och ersätts med motsvarande eller nya bemyndiganden. Det nya regelverket förutsätter bland annat att Naturvårdsverket meddelar nya föreskrifter till exempel i fråga om jaktledare för populationsreglerande jakt.

Arbetet med att ändra eller upphäva befintliga föreskrifter och/eller att ta fram nya är tidskrävande men kan inte inledas förrän den nya lagstiftningen är på

plats. Om lagstiftningen träder i kraft innan Naturvårdsverket har hunnit anpassa föreskrifterna kan förändringar i bemyndigandena innebära att Naturvårdsverket saknar möjlighet att ändra eller upphäva föreskrifter eftersom myndigheten kan komma att sakna bemyndigande. Naturvårdsverket kommer då att behöva vända sig till regeringen för upphävande.

Det är Naturvårdsverkets uppfattning att det inte är möjligt att anpassa samtliga föreskrifter till det föreslagna ikraftträdandet den 1 juli 2027. Om nödvändiga bestämmelser i föreskrifter saknas kan det innebära att jakt eller annan viltförvaltning påverkas på ett negativt sätt.

Myndighetens övriga medskick

Som en följd av ett antal överenskommelser om samarbete inom rovdjursförvaltningen håller Naturvårdsverket, tillsammans med norska Miljødirektoratet, rovdjursdatabasen Rovbase. Flera svenska myndigheter har tillgång till databasen och uppgifterna som registreras där. Naturvårdsverket har tidigare framställt behov av en reglering av Rovbase för att uppgifter som registreras där ska kunna hanteras på ett rättssäkert sätt (NV-05495-21). Naturvårdsverket konstaterar att de förslag myndigheten förde fram om stöd för att hålla en rovdjursdatabas samt åtkomsten till denna inte har tagits om hand inom ramen för utredningen vilket myndigheten anser är en brist.

Naturvårdsverket ser fortsatt behov av att länsstyrelsen kan ta ut avgifter i arbetet med registrering av kronhjortsskötselområden och kronhjortsområden. 4 kap. 15 § viltförvaltningslagen bör därför kompletteras med att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om avgift för registrering av kronhjortsskötselområden och kronhjortsområden. Därutöver bör 2 kap. 7 § viltförvaltningsförordningen kompletteras med att den som ansöker om registrering av kronhjortsskötselområde och kronhjortsområde ska betala en avgift till länsstyrelsen enligt föreskrifter som meddelas av Naturvårdsverket.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit tillförordnade biträdande enhetschefen Jenny Oltner, verksjuristen Anna Christer-Nilsson, handläggarna Malin Hollberg Malm, Emil Ekström, Lars Plahn, Jens Andersson och Hanna Berggren.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Marie Uhrwing

Kopia till:

li.fjr@regeringskansliet.se

kn.remissvar@regeringskansliet.se